

Řešená cvičení z lineární algebry II

Karel Král

9. dubna 2018

Tento text není určen k šíření. Všechny chyby v tomto textu jsou samozřejmě záměrné. Reportujte je prosím na adresu kralka@iuuk.mff.cuni.cz....

Obsah

1	Cviceni 1	2
2	Cviceni 2	5
3	Cviceni 3	5
4	Cviceni 4	7
5	Cviceni 5	7

1 Cvičení

Já jsem Karel, pro kterou přednášku cvičíme, jazyk cvičení, zápočet, jak se učit...

0. Kdo co potřebuje opakovat z minulého semestru. Řešení soustav rovnic, násobení matic, souřadnice, lineární zobrazení... (někdy brzo nejspíš bude opakovací písemka).

Řešení: Viz skripta Milana Hladíka.

Co chcete slyšet? Jak jste na tom s programováním?

1. Mějme bázi B danou vektory:

$$(1/2, 1/2, 1/2, 1/2)^T, (1/2, -1/2, -1/2, 1/2)^T, (-1/2, 1/2, -1/2, 1/2)^T, (-1/2, -1/2, 1/2, 1/2)^T$$

Najděte matici přechodu od kanonické báze k bázi B . Najděte souřadnice vektoru $(3, 1, 4, 1)^T$ v bázi B . Čeho si všimnete na matici $B[id]_K$?

2. Bud' V vektorový prostor nad $\mathbb{R}$, skalární součin je binární operace $\langle \cdot | \cdot \rangle: V^2 \rightarrow \mathbb{R}$, která pro všechny $x, y, z \in V$ a $\alpha \in \mathbb{R}$ splňuje:

- (a) $\langle x | x \rangle \geq 0$ a rovnost nastane jen pro $x = \vec{0}$
- (b) $\langle x + y | z \rangle = \langle x | z \rangle + \langle y | z \rangle$
- (c) $\langle \alpha x | y \rangle = \alpha \langle x | y \rangle$
- (d) $\langle x | y \rangle = \langle y | x \rangle$ (respektive $\langle x | y \rangle = \overline{\langle y | x \rangle}$ pro komplexní čísla).

Řekneme, že vektory u, v jsou na sebe *kolmé*, pokud $\langle x | y \rangle = 0$.

Norma daná skalárním součinem je $\|x\| = \sqrt{\langle x | x \rangle}$. Intuitivně norma určuje délku vektoru. Připomeňme, že norma lze definovat i o něco obecnějším způsobem, ale normy dané skalárním součinem jsou velice užitečné.

Geometrická interpretace standardního skalárního součinu v $\mathbb{R}^n$ je pak $\langle x | y \rangle = \|x\| \|y\| \cos(\varphi)$, kde φ je úhel mezi vektory x, y (porovnejte s definicí kolmosti).

Navíc víme, že když máme ortonormální vektory, pak jsou lineárně nezávislé.

3. Ukažte, že následující jsou skalární součiny:

- (a) (Standardní skal. souč.) V $\mathbb{R}^n$ definujeme $\langle x | y \rangle = x^T y = \sum_{i=1}^n x_i y_i$
- (b) V prostoru $C_{[a,b]}$ spojitých funkcí na intervalu $[a, b]$ definujeme $\langle f | g \rangle = \int_a^b f(x)g(x)dx$.

4. Spočítejte standardní skalární součin vektorů $(1, 2, 3)^T, (0, 0, 1)^T, (1, -2, 1)^T$. Které z nich jsou navzájem kolmé? Jaká je délka prvního vektoru? Jak daleko jsou od sebe první a třetí vektor?

Řešení: $\langle (1, 2, 3)^T | (0, 0, 1)^T \rangle = 1 \cdot 0 + 2 \cdot 0 + 3 \cdot 1 = 3$ – nejsou kolmé, $\langle (1, 2, 3)^T | (1, -2, 1)^T \rangle = 1 - 4 + 3 = 0$ tedy jsou kolmé, $\langle (0, 0, 1)^T | (1, -2, 1)^T \rangle = 1$ tedy nejsou kolmé.

Délka prvního vektoru $\|(1, 2, 3)^T\| = \sqrt{1^2 + 2^2 + 3^2} = \sqrt{14}$.

První a třetí vektor jsou od sebe $\|(1, 2, 3)^T - (1, -2, 1)^T\| = \|(0, 4, 2)^T\| = \sqrt{20}$.

5. Označme řádky matice A jako vektory $v_1, \dots, v_m$ a sloupce matice B vektory $w_1, \dots, w_p$. Čím jsou tvořeny jednotlivé prvky matice AB ?

Řešení: $(AB)_{i,j} = \langle v_i | w_j \rangle$

Dokažte, že řádkový prostor a kernel jsou navzájem kolmé.

Řešení: Kernel je vektorový prostor všech řešení homogenní soustavy rovnic, tedy pro každý řádek musí platit, že po dosazení dostaneme nulu.

6. Pro skalární součin definovaný $\langle f|g \rangle = \int_{-1}^1 f(x)g(x) dx$ ukažte, že jsou funkce $3x^2 - 1$ a $5x^3 - 3x$ navzájem kolmé.

Řešení: $\int_{-1}^1 (3x^2 - 1)(5x^3 - 3x) dx = \int_{-1}^1 15x^5 - 14x^3 + 3x dx = [\frac{15}{6}x^6 + \frac{7}{2}x^4 + \frac{3}{2}x^2]_{-1}^1 = 0$

7. O symetrické reálné matici A , pro kterou platí $x^T Ax > 0$ pro všechna nenulová $x \in \mathbb{R}^n$ řekneme, že je pozitivně definitní. Definujme skalární součin $\langle x|y \rangle = x^T Ay$, dokažte, že toto je opravdu skalární součin právě když A je pozitivně definitní.

Řešení: Přímo ověření definice.

Pro daný skalární součin odvodte obecný způsob, jak najít pozitivně definitní matici A , která ho určuje.

Řešení: Podívejte se, co se děje v součinech dvojic vektorů z kanonické báze.

Dokažte, že součet dvou pozitivně definitních matic je pozitivně definitní matice. Ukažte, že kladný násobek pozitivně definitní matice je pozitivně definitní matice.

Řešení: Ověření definice.

8. Dokažte, že všechny vektory $v \in \mathbb{R}^3$, které splňují $\langle (1, 0, -3)^T | v \rangle = 0$ tvoří vektorový prostor. Jinak řečeno $\{\vec{v} \in \mathbb{R}^3 | \langle (1, 0, -3)^T | v \rangle = 0\}$ tvoří vektorový prostor.

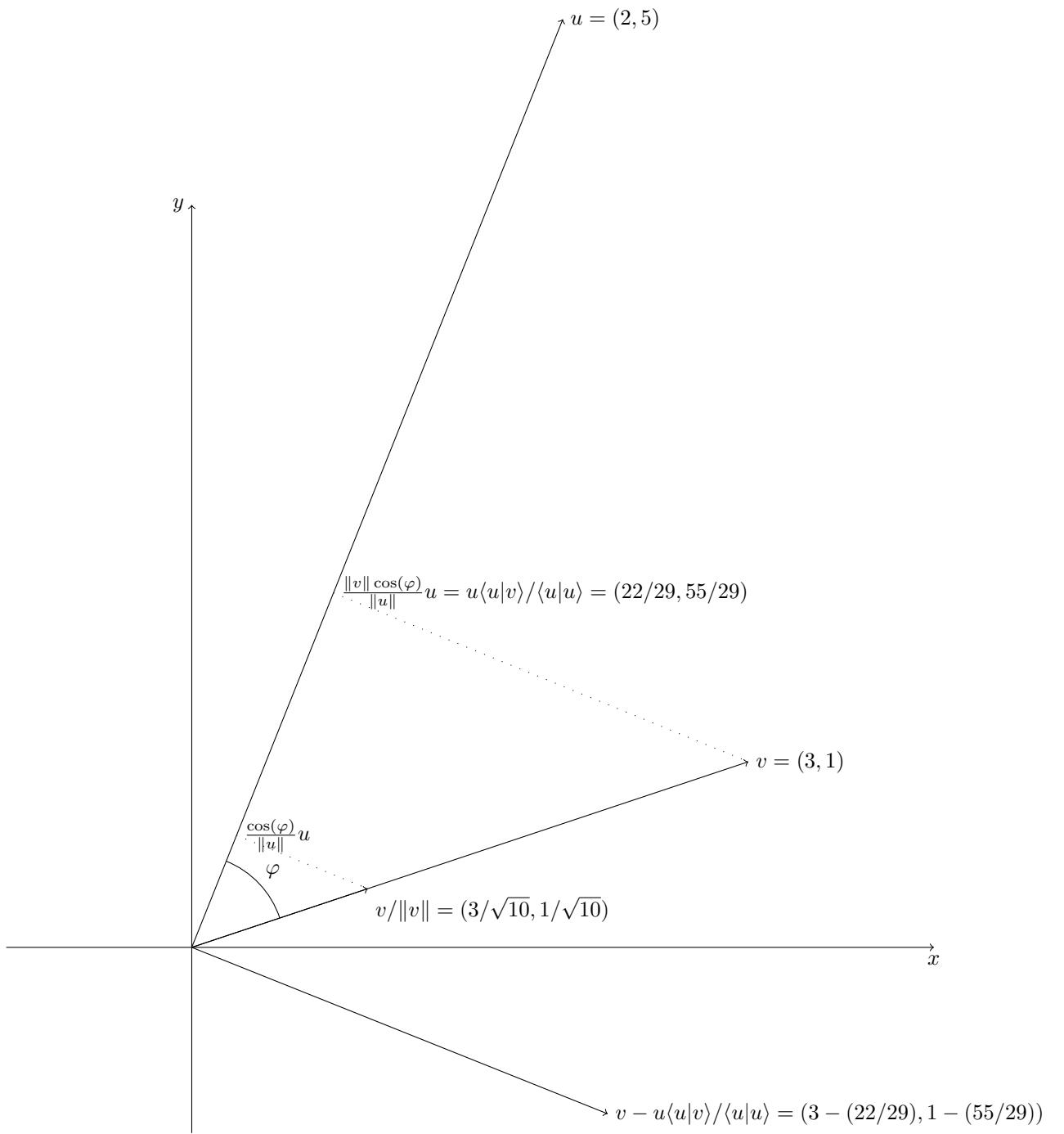
Řešení: Ověření definice.

Dokažte, že všechny vektory z $\mathbb{R}^3$, které splňují $\langle (1, 0, -3)^T | v \rangle = 2$ tvoří affinní prostor (a to rovinu).

Řešení: Ověření definice.

9. Mějme dva vektory $(2, 5)^T, (3, 1)^T$, jaký násobek druhého vektoru musíme odečíst od prvního, aby byl kolmý na druhý? Jaký násobek prvního vektoru musíme odečíst od druhého aby byl kolmý na první?

Řešení: Řešme druhou část, ilustrace viz obrázek 1. Délka vektoru $u = (2, 5)$ je $\|(2, 5)\| = \sqrt{2^2 + 5^2} = \sqrt{29}$. Délka vektoru $v = (3, 1)$ je $\|(3, 1)\| = \sqrt{3^2 + 1^2} = \sqrt{10}$. Vektor se stejným směrem jako v a jednotkovou délkou je $v/\|v\| = (3/\sqrt{10}, 1/\sqrt{10})$. Skalární součin $\langle u|v \rangle = 6 + 5 = 11$. Vzpomeňme si na středoškolskou goniometrii, vidíme že pokud by vektor v měl jednotkovou délku, promítl by se na $\frac{\cos(\varphi)}{\|u\|}u$. Využitím podobnosti trojúhelníků a vztahu $\langle x|y \rangle = \|x\|\|y\| \cos \varphi$ dostaneme první krok Gram-Schmidtovy ortogonalizace, tedy vyjádření kolmého vektoru $v - u\langle u|v \rangle / \langle u|u \rangle = (3 - (22/29), 1 - (55/29))$. Ověrme ještě ortogonalitu: $\langle (2, 5) | (3 - (22/29), 1 - (55/29)) \rangle = 6 - 44/29 + 5 - 275/29 = 0$.

Obrázek 1: Počítání kolmé projekce vektoru v na vektor u .

Ještě jednodušší bude čistě algebraický postup. Od vektoru v chceme odečíst nějaký c -násobek vektoru u , tak aby $v - cu$ bylo kolmé na u (a hledáme dané c). Chceme tedy

$$\langle v - cu \mid u \rangle = 0 \tag{1}$$

$$\langle v \mid u \rangle - c\langle u \mid u \rangle = 0 \tag{2}$$

$$\langle v \mid u \rangle = c\langle u \mid u \rangle \tag{3}$$

$$\frac{\langle v | u \rangle}{\langle u | u \rangle} = c \quad (4)$$

Rovnice (2) je jen rozepsáním podle definice skalárního součinu. V rovnici (4) nedělíme nulou v důsledku toho, že vektor u nemá nulovou délku.

10. Dokažte, že norma definovaná skalárním součinem ($\|x\| = \sqrt{\langle x|x \rangle}$) splňuje rovnoběžníkové pravidlo, tedy $\|x+y\|^2 + \|x-y\|^2 = 2\|x\|^2 + 2\|y\|^2$.

Řešení: Rozepište levou stranu podle definice a použijte linearitu skalárního součinu.

Může být norma $\|x\|_1 = \sum |x_i|$ nebo norma $\|x\|_\infty = \max |x_i|$ dána skalárním součinem?

Řešení: Ne, použijte předchozí část cvičení.

Pro zvídavé Dokažte, že v rovině neexistují čtyři body, tak že vzdálenosti mezi nimi jsou celá lichá čísla (mohou a nemusí být všechna stejná).

Řešení: 33 miniatures by prof. Matoušek

<https://kam.mff.cuni.cz/~matousek/stml-53-matousek-1.pdf>

2 Cvičení

Příklady 6 a dál z předchozího cvičení.

3 Cvičení

1. Vůči standardnímu skalárnímu součinu vyberte z následujících tří vektorů kolmé dvojice: $(1, 2, 3)$, $(5, 2, -3)$ a $(-2, -1, -4)$.

Kterou z následujících vlastností má relace kolmosti: Reflexivita, ireflexivita, symetrie, antisimetrie, tranzitivita?

Řešení: $(1, 2, 3) \perp (5, 2, -3)$, $(5, 2, -3) \perp (-2, -1, -4)$, ale $(1, 2, 3) \not\perp (-2, -1, -4)$.

Relace kolmosti tudíž není tranzitivní (ani reflexivní, pouze symetrická).

2. Určete podle Gramm-Schmidtova předpisu ortonormální bázi rádkových prostorů následujících matic:

$$(a) \begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 4 & 1 & 4 & 1 \\ 1 & 2 & 3 & 4 \end{pmatrix}$$

Řešení: Odečtením projekcí spočteme nejprve kolmý vektor $y_i = x_i - \sum_{j=1}^{i-1} \langle x_i | z_j \rangle z_j$; a ten pak normalizujeme $z_i = \frac{y_i}{\|y_i\|}$.

Normalizujeme $y_1 = x_1$: $\|y_1\| = 2$ a odtud $z_1 = (\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, \frac{1}{2}, \frac{1}{2})^T$.

$\langle x_2 | z_1 \rangle = 5$ a proto $y_2 = (\frac{3}{2}, -\frac{3}{2}, \frac{3}{2}, -\frac{3}{2})^T$.

Normalizujeme y_2 : $\|y_2\| = 3$ a dostaneme $z_2 = (\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, -\frac{1}{2})^T$.

$\langle x_3 | z_1 \rangle = 5$, $\langle x_3 | z_2 \rangle = -1$ a tedy $y_3 = (-1, -1, 1, 1)^T$.

Normalizujeme y_3 : $\|y_3\| = 2$ a máme $z_3 = (-\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, \frac{1}{2})^T$.

Vyjde nám: $Z = \{(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, \frac{1}{2}, \frac{1}{2})^T, (\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, -\frac{1}{2})^T, (-\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, \frac{1}{2})^T\}$.

$$(b) \begin{pmatrix} 0 & 3 & 4 & 0 \\ 0 & 0 & 5 & 0 \\ 2 & 1 & 0 & 2 \end{pmatrix}$$

$$(c) \begin{pmatrix} 2 & 0 & 1 & 2 \\ 4 & 3 & 2 & 4 \\ 6 & -5 & 3 & 6 \\ -4 & 2 & 4 & 2 \end{pmatrix}$$

3. Spočítejte vzdálenost bodu $(1, 2, 0, 1)^T$ od roviny generované vektory $(1, 1, 0, 0)^T, (2, -1, 0, 0)^T$.

Řešení: Vektory roviny ortonormalizujeme a dostaneme $(1/\sqrt{2}, 1/\sqrt{2}, 0, 0)^T, (1/\sqrt{2}, -1/\sqrt{2}, 0, 0)^T$ a pak už jen odečteme od zadáного vektoru jeho kolmou projekci a tím dostaneme $(0, 0, 0, 1)^T$ jehož délka je jedna. Postupovali jsme dle Gramm-Schmidtovy ortonormalizace (přesvědčete se, které vektory vám vydá a se kterými počítáte během ní).

Příklad šel řešit i metodou kouknu a vidím, protože vektory, které generují rovinu generují celou rovinu danou prvními dvěma souřadnicemi a nic jiného.

4. Určete ortonormální bázi (pomocí G-S) řádkového prostoru následující matice a tu rozšiřte

$$\text{na ortonormální bázi } \mathbb{R}^4. \begin{pmatrix} 2 & 4 & 2 & 1 \\ -1 & -2 & -2 & -1 \\ 1 & 2 & 4 & 2 \\ 1 & 2 & 3 & 4 \end{pmatrix}$$

5. Pomocí projekce najděte nejlepší přibližné řešení soustavy $Ax = b$, kde $A = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 4 & 2 & 0 \\ 2 & -4 & -1 \\ 1 & -2 & 2 \end{pmatrix}$,
 $b = (10, 5, 13, 9)^T$

Všimněte si, že sloupce matice A jsou vzájemně kolmé. O kolik je vaše řešení špatně (tj. spočítejte $b - Ax$)? (Metoda nejmenších čtverců se často používá, když jsou chyby hodně malé – ale s takovými se na cvičení na papíře špatně počítá). Vyjdou stejná řešení jako řešení soustavy $A^T Ax = A^T b$?

6. Dokažte, že reálná norma definovaná skalárním součinem ($\|x\| = \sqrt{\langle x|x \rangle}$) splňuje rovnoběžníkové pravidlo, tedy $\|x + y\|^2 + \|x - y\|^2 = 2\|x\|^2 + 2\|y\|^2$.

Řešení: Rozepište levou stranu podle definice a použijte linearitu skalárního součinu.

Může být norma $\|x\|_1 = \sum |x_i|$ nebo norma $\|x\|_\infty = \max |x_i|$ dána skalárním součinem?

Řešení: Ne, použijte předchozí část cvičení.

7. Ukažte, že sloupce Hadamardovy matice $H_m \in \mathbb{R}^{2^m \times 2^m}$ definované jako

$$H_0 = (1),$$

$$H_m = \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{pmatrix} H_{m-1} & H_{m-1} \\ H_{m-1} & -H_{m-1} \end{pmatrix},$$

jsou ortonormální.

Pro zvídavé Kontrola maticového násobení: máte program, který tvrdí, že umí násobit matice rychle. Stačí skontrolovat $Cx = A(Bx)$ kde C je výstup programu po násobení AB a x je náhodný $\{0, 1\}$ vektor správné délky. Dokažte, že pak pokud je C špatně, pak s pravděpodobností aspoň polovina rovnost $Cx = ABx$ neplatí.

4 Cvičení

1. Určete bázi ortogonálního doplňku řádkového prostoru matice $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 4 & 1 \end{pmatrix}$.

Řešení: Jedná se jen a pouze o kernel matice A (skalární součiny jsou nula – řešíme homogenní soustavu rovnic).

2. Pomocí projekce najděte nejlepší přibližné řešení soustavy $Ax = b$, kde $A = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 4 & 2 & 0 \\ 2 & -4 & -1 \\ 1 & -2 & 2 \end{pmatrix}$,

$$b = (10, 5, 13, 9)^T$$

Všimněte si, že sloupce matice A jsou vzájemně kolmé. O kolik je vaše řešení špatně (tj. spočítejte $b - Ax$)? (Metoda nejménších čtverců se často používá, když jsou chyby hodně malé – ale s takovými se na cvičení na papíře špatně počítá). Vyjdou stejná řešení jako řešení soustavy $A^T A x = A^T b$?

3. Povídání o determinantech – geometrická intuice a proč je tam znaménko permutace. Opačování definice a jak se počítají.

Počítání determinantů matic 2×2 a vliv ekvivalentních úprav na ně. Geometrická intuice v rovině.

4. Spočítejte determinnty následujících reálných matic:

$$\begin{pmatrix} 4 & 1 & 2 \\ 0 & -1 & 1 \\ 1 & 2 & 1 \end{pmatrix} \quad \text{\textit{Řešení:}} \text{ Determinant matice je } -9.$$

$$\begin{pmatrix} 3 & 2 & -1 \\ -1 & 1 & 2 \\ 2 & -1 & 3 \end{pmatrix} \quad \text{\textit{Řešení:}} \text{ Determinant matice je } 30.$$

$$\begin{pmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \end{pmatrix} \quad \text{\textit{Řešení:}} \text{ Determinant matice je } 2.$$

$$\begin{pmatrix} 18 & 11 & 11 \\ 11 & 11 & 11 \\ 11 & 11 & 24 \end{pmatrix} \quad \text{\textit{Řešení:}} \text{ Nejprve použijte řádkové úpravy. Determinant matice je } 1001.$$

5 Cvičení

1. Určete bázi ortogonálního doplňku řádkového prostoru matice $A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 4 & 1 \end{pmatrix}$.

Řešení: Jedná se jen a pouze o kernel matice A (skalární součiny jsou nula – řešíme homogenní soustavu rovnic).

2. Pomocí projekce najděte nejlepší přibližné řešení soustavy $Ax = b$, kde $A = \begin{pmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 4 & 2 & 0 \\ 2 & -4 & -1 \\ 1 & -2 & 2 \end{pmatrix}$,

$$b = (10, 5, 13, 9)^T$$

Všimněte si, že sloupce matice A jsou vzájemně kolmé. O kolik je vaše řešení špatně (tj. spočítejte $b - Ax$)? (Metoda nejmenších čtverců se často používá, když jsou chyby hodně malé – ale s takovými se na cvičení na papíře špatně počítá). Vyjdou stejná řešení jako řešení soustavy $A^T Ax = A^T b$?

3. Povídání o determinantech – geometrická intuice a proč je tam znaménko permutace. Opačování definice a jak se počítají.

Počítání determinantů matic 2×2 a vliv ekvivalentních úprav na ně. Geometrická intuice v rovině.

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ -1 & 1 & 2 \\ 3 & 2 & 1 \end{pmatrix} \quad \text{Řešení: Determinant matice je } -4.$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix} \quad \text{Řešení: Determinant matice je } -3.$$

$$\begin{pmatrix} -1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & -1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & -1 \end{pmatrix} \quad \text{Řešení: Determinant matice je } -16.$$

$$\begin{pmatrix} -1 & -2 & 3 & -1 \\ 2 & 4 & -3 & 1 \\ 1 & 2 & -2 & -1 \\ -2 & -1 & 1 & -2 \end{pmatrix} \quad \text{Řešení: Determinant matice je } 15.$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 2 & 1 & 0 & 3 \\ 3 & 0 & 1 & 2 \\ 4 & 3 & 2 & 1 \end{pmatrix} \quad \text{Řešení: Determinant matice je } 80.$$

4. Může být součet ortonormálních matic ortonormální matice? Jaký je determinant ortonormální matice?
5. Pomocí adjungované matice najděte matici inverzní (pokud existuje) k následujícím maticím nad tělesem reálných čísel i nad tělesem $\mathbb{Z}_5$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 \\ -2 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{pmatrix}, \quad \text{Řešení:}$$

Adjungovaná matice: $(\text{adj}(A))_{i,j} = (-1)^{i+j} |A^{j,i}|$, kde $A^{j,i}$ je matice vzniklá odstraněním j -tého řádku a i -tého sloupce z matice A (všimněte si prohození indexů).

Inverze se spočítá: $A^{-1} = \frac{1}{|A|} \text{adj}(A)$.

Nad $\mathbb{R}$

$$|A| = -1, \text{ adj}(A) = \begin{pmatrix} 1 & 1 & -1 \\ 2 & 1 & -2 \\ -2 & -1 & 1 \end{pmatrix}, A^{-1} = \begin{pmatrix} -1 & -1 & 1 \\ -2 & -1 & 2 \\ 2 & 1 & -1 \end{pmatrix}$$

Nad $\mathbb{Z}_5$

$$|A| = -1 = 4, \text{ adj}(A) = \begin{pmatrix} 1 & 1 & 4 \\ 2 & 1 & 3 \\ 3 & 4 & 1 \end{pmatrix}, A^{-1} = \begin{pmatrix} 4 & 4 & 1 \\ 3 & 4 & 2 \\ 2 & 1 & 4 \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 2 \\ 1 & 2 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \end{pmatrix}, \text{ Řešení:}$$

Nad $\mathbb{R}$

$$|A| = 4, \text{adj}(A) = \begin{pmatrix} 2 & 2 & -4 \\ -1 & 1 & 2 \\ 1 & -1 & 2 \end{pmatrix}, A^{-1} = \begin{pmatrix} 1/2 & 1/2 & -1 \\ -1/4 & 1/4 & 1/2 \\ 1/4 & -1/4 & 1/2 \end{pmatrix}$$

Nad $\mathbb{Z}_5$

$$|A| = 4, \text{adj}(A) = \begin{pmatrix} 2 & 2 & 1 \\ 4 & 1 & 2 \\ 1 & 4 & 2 \end{pmatrix}, A^{-1} = \begin{pmatrix} 3 & 3 & 4 \\ 1 & 4 & 3 \\ 4 & 1 & 3 \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 4 \\ 2 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \end{pmatrix} \text{ Řešení:}$$

Nad $\mathbb{R}$

$$|A| = -5, \text{adj}(A) = \begin{pmatrix} 1 & -2 & -2 \\ -1 & -3 & 7 \\ -1 & 2 & -3 \end{pmatrix}, A^{-1} = \begin{pmatrix} -1/5 & 2/5 & 2/5 \\ 1/5 & 3/5 & -7/5 \\ 1/5 & -2/5 & 3/5 \end{pmatrix}$$

Nad $\mathbb{Z}_5$

$$|A| = 0, \text{ tudíž } A \text{ je singulární nad } \mathbb{Z}_5 \text{ a } A^{-1} \text{ neexistuje, adj}(A) = \begin{pmatrix} 1 & 3 & 3 \\ 4 & 2 & 2 \\ 4 & 2 & 2 \end{pmatrix}.$$

6. Spočítejte derminanty následujících matic nad $\mathbb{Z}_7$:

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 1 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & 1 & 1 \\ 1 & 1 & -1 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & -1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 & -2 & 3 & -1 \\ 2 & 4 & -3 & 1 \\ 1 & 2 & -2 & -1 \\ -2 & -1 & 1 & -2 \end{pmatrix}$$